

Posudek

Vosobová, Michaela: *Adaptace rodiny kyrkyzských imigrantů na stravovací podmínky v ČR.* Případová studie. Bakalářská práce. Praha, Fakulta humanitních studií UK v Praze 2008, 59 s., textové i obrazové přílohy.

Michaela Vosobová zvolila pro svou bakalářskou esej téma z oblasti „material culture“, v současné antropologii opět moderní. Soustředila se na stravu a stravování rodiny imigrantů, ovšem s jednoznačným vstupním záměrem sledovat na tomto významném etnodiferencujícím ukazateli proces adaptace v jeho počátečních fázích. Proto zvolila k výzkumu rodinu kyrkyzských imigrantů, která žije v České republice teprve půl roku a svými pracovními aktivitami je odkázána nejen na domácí, ale i veřejné stravování. Zvolila rodinu s kulturou transparentně odlišnou od kultury české, avšak finančně dobře zajištěnou a nezávislou. Tato volba jí umožnila sledovat jak způsob adaptace na kulturní odlišnosti českého stravování, tak způsob vyrovnávání se s „omezenými“ možnostmi, které nabízí český potravinářský trh a skladba nabídek pražských restaurací.

Koncepčně Michaela Vosobová práci uchopila ve dvou výkladových rovinách. V první výkladové rovině ve výstižné zkratce představila významné aspekty stravovacích podmínek v cílové a především ve zdrojové oblasti migrace – s ohledem na kulturně-náboženské typy stravování, klimatické podmínky, typ hlavních potravních surovin a existenci nadnárodních obchodních sítí s potravinami a potravními ingrediencemi. Zde pracovala s literaturou a internetovými zdroji (českými i zahraničními); opírala se tedy o jí dostupná sekundární data.

Ve druhé výkladové rovině pak zachytila Michaela Vosobová na příkladu stravy a stravovacích zvyklostí střet dvou výrazně odlišných kultur a složité počátky adaptačního procesu. Dlouhodobým a opakovaným kontaktem s respondentkami, v průběhu něhož získávala data jednak polostrukturovanými i nestrukturovanými rozhovory a jednak zúčastněným i nezúčastněným pozorováním různých situací přípravy a konzumace stravy, si vytvořila dostatečný zdroj primárních informací. Komparační analýzou těchto informací se jí podařilo ukázat rozpor v postojích respondentek k vlastnímu stravování a ke stravovacím zvyklostem v České republice. Podařilo se jí prokázat na jedné straně lpění na stravě výchozího kulturního typu, na straně druhé rychlou orientaci v možnostech přizpůsobení nabídky českého (pražského) trhu a využití odlišného českého nádobí a náčiní vlastními požadavkům, na straně třetí striktní odmítání a nepochopení české pohostinnosti, a na straně čtvrté respektování určitých českých pokrmů ve veřejném stravování (vyšší cenové hladiny) a jejich průnik do jídelníčku respondentek. Shrneme-li: Michaela Vosobová se podařilo na indikátoru stravy prokázat složitost a nejednoznačnost prvních fází adaptace sledované rodiny – a to i z hlediska teoretických východisek v nichž je tato fáze adaptačního procesu definována.

Vyhodnocení analýzy a interpretaci získaných dat Michaela Vosobová provedla ve výstižné, i když shrnující zkratce. V ní definovala stravovací specifika respondentů, formulovala objektivní problémy a průběh adaptace a naznačila prognózu pravděpodobného vývoje adaptace. Svou schopnost výkladu shromážděných dat prokázala i v samostatné příloze, v níž rozvedla svou úvahu o vlivu imigrace na potravinářský trh a veřejné stravování v České republice.

Práce odpovídá požadavkům kladeným na bakalářské práce. Autorka prokázala samostatnost, schopnost formulovat si výzkumné zadání, dobře zvládla práci v terénu. Zvládla analýzu získaných dat. Formulovala uvážené shrnující závěry i prognózu dalšího vývoje. Zmínit nutno i dobrou fotografickou dokumentaci a zařazení slovníku názvů kyrkyszkých pokrmů. Práci doporučuji k obhajobě a hodnotím ji jako práci výbornou, oceněnou 45 body.

V Praze 12.6.2008

Mirjam Moravcová